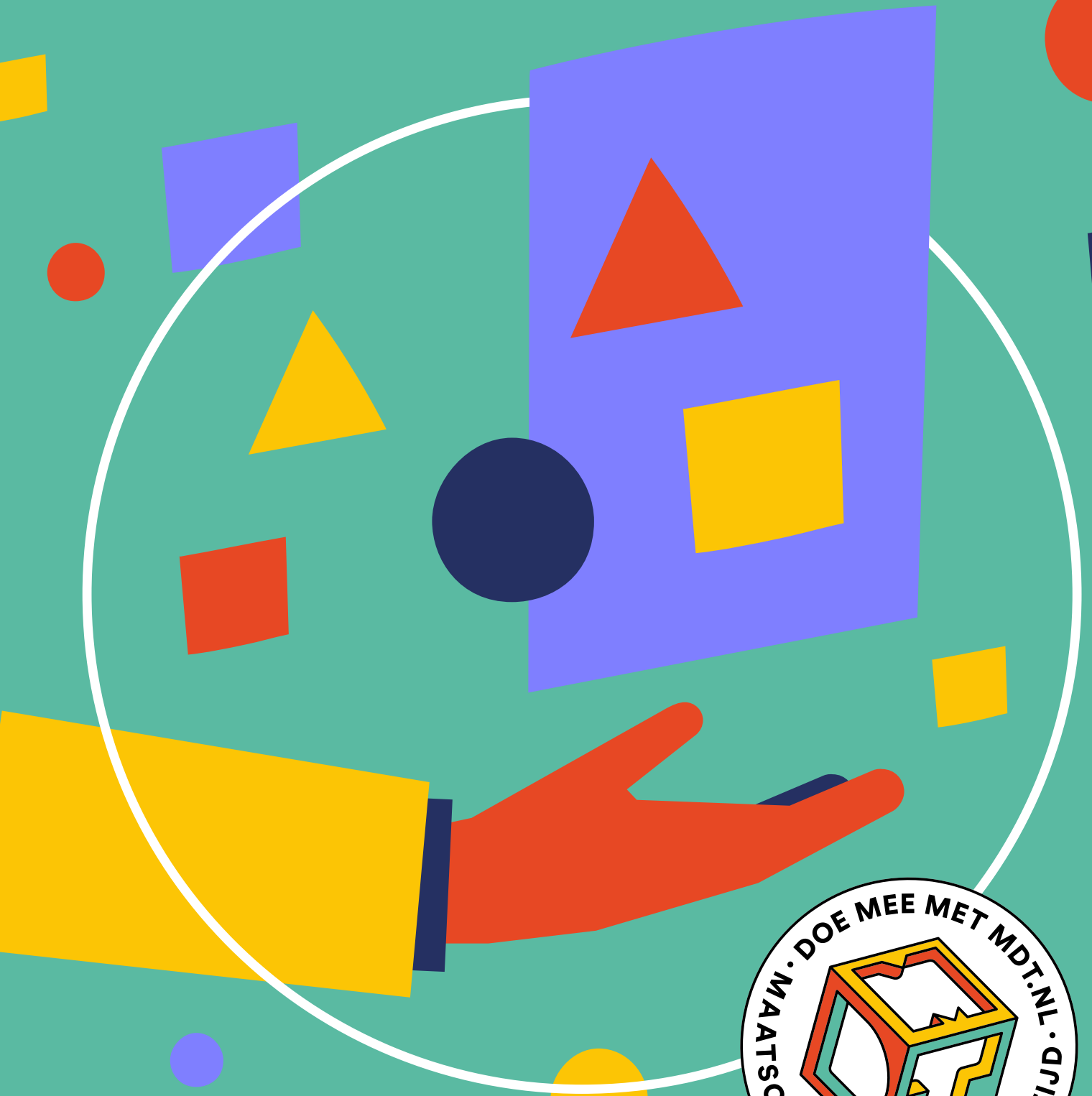


MDT-RAPPORT 2022-2024



APRIL 2025



VOORWOORD

Maatschappelijke Diensttijd (MDT) heeft zich de afgelopen jaren bewezen als een waardevol programma dat zowel jongeren als de samenleving ten goede komt. Het aantal deelnemers en betrokken organisaties is in hoog tempo gegroeid, evenals het aantal projecten. MDT heeft zich inmiddels door het hele land verspreid, waardoor steeds meer jongeren de kans krijgen om actief deel te nemen.

In dit rapport kijken we terug op de ambities en resultaten van de kabinetsperiode 2022-2024. We behandelen de bereikte doelen en effecten, bijvoorbeeld op het gebied van jongerenparticipatie en thema's zoals eenzaamheid en sport. Ook kijken we naar de samenwerking met maatschappelijke organisaties en de meerwaarde voor zowel de deelnemers als de samenleving. Dit geeft inzicht in de huidige stand van zaken en de impact van het programma in de afgelopen periode.

We kunnen niet voorbijgaan aan de context waarin MDT zich in 2024 bevond. Het besluit om de subsidie voor MDT volledig af te bouwen, zoals vastgelegd in het hoofdlijnenakkoord van mei 2024, had directe gevolgen voor het beleid van het programma in dat jaar. Daardoor voerden we niet alles uit zoals oorspronkelijk gepland. We richtten ons vanaf dat moment op een zorgvuldige overdracht aan het netwerk en het borgen van de geleerde lessen. Tegelijkertijd werd duidelijk hoe breed de steun voor MDT in de samenleving was en hoeveel energie het netwerk vrijmaakte om MDT verder te verduurzamen en stevig in de samenleving te verankeren.

Nu we een doorstart maken, willen we de energie in het netwerk en de focus op verduurzaming vasthouden. We blijven samen aan een toekomstbestendig programma werken en daarmee aan een sterke, verbonden samenleving.

We bedanken alle betrokkenen — jongeren en het MDT-netwerk — die in deze periode bijdroegen aan de groei en impact van MDT. Dit rapport markeert niet alleen de afsluiting van een beleidsperiode, maar ook veel waardevolle lessen en inzichten voor de toekomst.

Veel leesplezier!

Namens het landelijk team MDT,

Tasnim van den Hoogen





REFLECTIE MDT-JONGERENPANEL

De afgelopen twee jaar hebben wij, het MDT-jongerenpanel, ons met veel enthousiasme ingezet voor de groei en ontwikkeling van MDT. We zijn super trots op wat we hebben bereikt en de adviezen die we hebben kunnen geven. In dit hoofdstuk delen wij de belangrijkste ontwikkelingen, uitdagingen en geleerde lessen.

ONTWIKKELINGEN

MDT is vanaf de start ontwikkeld in samenwerking met jongeren, maatschappelijke organisaties, scholen, gemeenten, bedrijven en andere ministeries. Oftewel: met het MDT-netwerk.

MDT is flink gegroeid, en daarmee ook de rol en invloed van jongeren. Sinds 2023 is jongerenparticipatie binnen MDT-projecten verplicht, waardoor jongeren meer inspraak en eigenaarschap hebben gekregen. Ook het jongerenpanel werd actiever betrokken, en dat vonden wij mooi om te zien. Waar hebben we aan bijgedragen?

- **Beleid en advies** – We hebben actief meegedacht over het MDT-beleid, waardoor jongerenparticipatie een vaste plek heeft gekregen binnen MDT-projecten.
- **Werkbezoeken en inspiratie** – Tijdens werkbezoeken dachten we mee, deelden we successen en gaven we advies om initiatieven verder te laten groeien.
- **Ambassadeurschap** – We brachten jongerenparticipatie tot leven en vertegenwoordigden MDT op events zoals de startmeeting voor nieuwe projecten en de landelijke MDT-netwerkdag. Daar lieten we zien waarom jongerenparticipatie zo belangrijk is en inspireerden we projecten om jongeren écht te betrekken.
- **Denktankfunctie** – We brainstormden over manieren om MDT meer jongeren te laten bereiken, zoals bij een actie voor Giro555. Daarnaast gaven we advies over hoe jongerenparticipatie structureel kan worden verankerd binnen MDT, de overheid en de samenleving.
- **Mentale gezondheid** – Dit thema hebben we op de agenda gezet door deel te nemen aan een praatgroep en aandacht te vragen voor het belang van mentaal welzijn onder jongeren.

Daarnaast waren jongeren betrokken bij de beoordelingscommissie (subsidiebeoordelaars), MDT on Tour (peer educators), MDT-prooflabel (praktijkonderzoekers) en de MDT Luisterhuisjestour. Dit waren zowel leden van het jongerenpanel als andere jongeren.

GELEERDE LESSEN EN ADVIEZEN

We kijken graag vooruit en blijven meedenken over de toekomst van MDT. Dit zijn de belangrijkste inzichten die we willen delen:

- **Betere samenwerking tussen projecten** – Voor jongeren is het niet altijd makkelijk om hun weg binnen MDT te vinden. Door projecten beter met elkaar te verbinden, wordt MDT overzichtelijker en kunnen initiatieven elkaar versterken.
- **Meer focus op kwaliteit** – Hoewel alle gesubsidieerde projecten aan de basisvoorwaarden van MDT voldoen, gaat het in de praktijk niet altijd zoals gepland. Soms wijkt de uitvoering af van de oorspronkelijke subsidieaanvraag. Het is belangrijk om beter op de kwaliteit te letten: door vooraf duidelijke verwachtingen te scheppen en tijdens de uitvoering beter mee te kijken en te ondersteunen.
- **Toegankelijkheid en inclusie** – Nog niet alle jongeren weten MDT te vinden of lopen tegen dingen aan, zoals tijdgebrek of een gebrek aan leuke opties. MDT moet flexibeler en beter zichtbaar worden, zodat echt iedereen mee kan doen.
- **Duurzame verankering** – MDT moet een vaste plek krijgen binnen bestaande netwerken, zoals scholen, lokale initiatieven en maatschappelijke organisaties, zodat het echt onderdeel wordt van de samenleving. Dit maakt MDT overal in het land zichtbaar en toegankelijk.
- **Meer invloed voor jongeren** – Jongeren moeten niet alleen meedoen, maar ook écht mee kunnen beslissen. Zo voelen ze zich meer betrokken en wordt beter ingespeeld op wat ze nodig hebben.

De afgelopen twee jaar hebben laten zien dat jongerenparticipatie MDT sterker, inclusiever en impactvoller maakt. We zijn trots op wat we hebben bijgedragen en zien dat onze stem er toe doet. Het was inspirerend, leerzaam en soms best wel uitdagend, maar vooral heel waardevol. We kijken ernaar uit om samen verder te bouwen aan een sterk, toegankelijk en duurzaam MDT!

Namens het MDT-jongerenpanel,

Nawfal Echammachi





INHOUD

1

Reflectie jongerenpanel kabinetsperiode 2022-2024	3
---	---

WAT IS MDT?	6
1.1 De drie pijlers van MDT	6
1.2 MDT-varianten	8
1.3 Hoe werkt MDT?	8
1.3.1 Co-creatie	8
1.3.2 Jongerenparticipatie	8
1.3.3 Lerend ontwikkelen	9

2

EINDSTAND OP DE VIJF AMBITIES	10
2.1 Vergroten naamsbekendheid	10
2.1.1 Bereik	10
2.1.2 De aanpak	11
2.1.3 MDT on Tour	11
2.1.4 MDT-luisterhuisjes	11
2.2 Vergroten aanbod	11
2.2.1 MDT-subsidierondes (DUS-I)	11
2.2.2 MDT-kort (ZonMw)	12
2.2.3 Caribisch Nederland	13
2.3 Vergroten aantal deelnemers	13
2.3.1 Aantal deelnemers	13
2.3.2 Deelnemers in beeld	14
2.4 Realiseren landelijk dekkend netwerk	15
2.4.1 Regionaal samenwerkingsverband	15
2.4.2 Groei in de regio's	15
2.5 Uitbreiding MDT-netwerk	17
2.5.1 Onderwijs	17
2.5.2 Gemeenten	18
2.5.3 Maatschappelijke organisaties	18
2.5.4 Bedrijfsleven	19

3

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT	20
3.1 Impact op de samenleving	20
3.1.1 Maatschappelijke opgaven	20
3.1.2 Business cases	22
3.2 Onderzoek en kwaliteit	22
3.2.1 Onderzoek	22
3.2.2 Kwaliteit	24

1

WAT IS MDT?

Maatschappelijke Diensttijd (MDT) is een initiatief van het ministerie van OCW, samen met jongeren, maatschappelijke organisaties, scholen, gemeenten en andere ministeries. MDT is ontstaan vanuit de behoefte om jongeren van 12 tot 30 jaar actief te betrekken bij de samenleving en hun sociale betrokkenheid te vergroten. De meeste projecten vinden plaats in Europees Nederland, maar ook in Caribisch Nederland zijn er volop mogelijkheden.

MDT biedt jongeren tussen de 12 en 30 jaar de kans om hun talenten te ontwikkelen, in contact te komen met mensen van buiten hun eigen leefwereld en iets goeds te doen voor een ander en/of de samenleving. Jongeren zetten zich op diverse manieren in: van het ondersteunen van eenzame ouderen als buddy, het organiseren van evenementen voor mensen met een beperking, tot het voeren van campagnes tegen maatschappelijke vraagstukken zoals pesten.

1.1

DE DRIE PIJLERS VAN MDT

Om de impact van MDT op zowel jongeren als de samenleving te vergroten, zijn drie pijlers opgesteld. Deze pijlers, ontwikkeld in samenwerking met jongeren, het werkveld en de politiek, vormen de fundamenteën van elk MDT-traject.



1. IETS DOEN VOOR EEN ANDER EN/OF DE SAMENLEVING

- **Definitie:** Jongeren doen iets voor een ander en/of de samenleving als zij vrijwillige activiteiten uitvoeren voor individuen of de (lokale) samenleving als geheel.
- **Doel:** Deze pijler is voor MDT belangrijk, omdat MDT jongeren maatschappelijk wil activeren. Door iets te doen voor een ander en/of de samenleving, ervaren jongeren dat zij impact hebben. Daarnaast wordt de kans dat jongeren in de toekomst maatschappelijk actief zijn vergroot, door ze tijdens hun MDT-traject een (eerste) positieve ervaring te laten opdoen met iets doen voor een ander.
- **Impact:** Denk bij deze pijler aan jongeren die een evenement organiseren voor mensen met een beperking, een moestuin aanleggen voor de buurt of een campagne lanceren om aandacht te vragen voor een maatschappelijk probleem zoals pesten. Jongeren die aan het einde van hun MDT-traject delen dat zij het gevoel hebben dat ze van betekenis zijn en dat ook willen blijven zijn, dát is waar we het voor doen met elkaar.



2. TALENTEN ONTWIKKELEN

- **Definitie:** Jongeren krijgen de ruimte om hun talenten, vaardigheden en houding ten opzichte van zichzelf en anderen te ontdekken en verder te ontwikkelen. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op:
 - **persoonlijke ontwikkeling**, zoals het opbouwen van zelfvertrouwen of het werken aan persoonlijke doelen;
 - **het ontwikkelen van vaardigheden**, zoals presenteren of samenwerken;
 - **professionele ontwikkeling**, zoals het opdoen van bepaalde vakkennis;
 - **het ontwikkelen van een bepaalde houding**, bijvoorbeeld een proactieve houding.
- **Doel:** Een van de doelen van MDT is de persoonlijke ontwikkeling van jongeren tijdens hun traject. Een mooie bijkomstigheid is dat MDT ook het toekomstperspectief van jongeren vergroot.
- **Impact:** Denk bij deze pijler aan jongeren die zichzelf tijdens hun MDT-traject overwinnen door voor het eerst in hun leven een presentatie te geven aan een zaal vol onbekende mensen, aan jongeren die zich door diverse trainingen aan het einde een stuk weerbaarder voelen of aan jongeren die dankzij MDT ontdekken dat zij heel goed zijn in het coachen van anderen en daar hun beroep van willen maken.



3. BETEKENISVOLLE ONTMOETINGEN

- **Definitie:** Jongeren ontmoeten mensen buiten hun eigen leefwereld. Dit kan betekenen dat ze iemand ontmoeten die ze anders niet in hun leven zouden zijn tegengekomen. Het kan ook gaan om ontmoetingen waarbij jongeren iemand die ze al kennen op een nieuwe manier leren kennen, doordat het contact plaatsvindt op een plek buiten hun vertrouwde omgeving.
- **Doel:** Om deze ontmoetingen betekenisvol te maken, vindt MDT het belangrijk om sociaal contact tussen jongeren en anderen te stimuleren. Sociaal contact speelt een cruciale rol in de sociale cohesie van onze samenleving. Het bevordert verbinding en vergroot wederzijds respect en waardering, waardoor de kloof tussen verschillende groepen wordt verkleind. Daarnaast merkt MDT in de praktijk dat deze ontmoetingen ook bijdragen aan het sociaal kapitaal van de jongeren en het welzijn van zowel de jongeren zelf als de mensen om hen heen.
- **Impact:** Denk bij deze pijler aan jongeren die in contact komen met andere jongeren doordat zij samen een MDT doen, bijvoorbeeld jongeren met verschillende opleidingsniveaus of jongeren uit verschillende delen van het land. Je kunt ook denken aan jongeren die buiten hun eigen MDT-groep om in contact komen met anderen. Bijvoorbeeld jongeren die samen met nieuwkomers gaan sporten, of jongeren die in gesprek gaan met ouderen en verhalen horen over hoe anders de wereld toen was in vergelijking met nu.

1.2

MDT-VARIANTEN

MDT kent verschillende vormen en is in principe altijd vrijwillig. In sommige gevallen, zoals bij de leerplicht- of participatiewet, kan er een uitzondering op deze vrijwilligheid zijn. Dankzij de verschillende vormen vinden zowel jongeren als het MDT-netwerk altijd een invulling die past bij hun mogelijkheden en ambities.

- **MDT-basis:** Minimaal 80 uur binnen maximaal 6 maanden.
- **MDT-extra:** Minimaal 80 uur binnen maximaal 6 maanden, met extra intensieve begeleiding.
- **MDT-plus:** Minimaal 200 uur, verspreid over 3 tot 6 maanden.
- **MDT-intensief:** Minimaal 320 uur binnen maximaal 6 maanden.

1.3

HOE WERKT MDT?

MDT werkt vanuit de principes co-creatie, jongerenparticipatie en lerend ontwikkelen.

1.3.1 Co-creatie

MDT is vanaf het begin in samenwerking met jongeren, maatschappelijke organisaties, scholen, gemeenten, bedrijven en ministeries ontwikkeld. Hierdoor is gedeeld eigenaarschap gecreëerd en is ervoor gezorgd dat MDT goed aansluit bij de praktijk. Bij nieuwe plannen en vraagstukken worden direct de mensen betrokken die er mee te maken hebben. Dit zorgt ervoor dat MDT flexibel blijft en goed inspeelt op de behoeften van zowel jongeren als organisaties.

Ook de programmadirectie werkt op deze manier. De Nationale Jeugdraad (NJR) en de Vereniging van Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) maken actief deel uit van het programmateam dat wekelijks samenkomt.

1.3.2 Jongerenparticipatie

Jongeren vormen het hart van MDT. Zij denken en doen mee bij de vormgeving en uitvoering van het programma.

Sinds 2019 speelt het MDT-jongerenpanel een belangrijke rol. Deze groep van ongeveer 25 jongeren (12-30 jaar) met diverse achtergronden en interesses is betrokken bij bijna alle onderdelen van MDT. Ze delen ervaringen en ideeën met onder andere bewindspersonen, gemeenten en scholen en geven advies over de kwaliteitswaarborging en toekomst van MDT.

Jongerenparticipatie wordt steeds verder doorontwikkeld. Sinds 2020 zijn naast het jongerenpanel extra rollen ontstaan:

- **Subsidiebeoordelaar:** Jongeren hebben een bepalende stem in welke organisaties MDT mogen aanbieden. In 2024 bestond bijna de helft van de beoordelingscommissie uit jongeren.
- **Praktijkonderzoeker:** Jongeren zijn leidend tijdens werkbezoeken van het MDT-prooflabel¹ en bewaken de kwaliteit.
- **Peer Educator:** Jongeren gaan op bezoek bij scholen en inspireren andere jongeren om ook aan MDT mee te doen.
- **Campaigner:** Een enthousiast jongerenteam reisde in 2024 met de MDT Luisterhuisjes door Nederland en liet voorbijgangers de kracht van ontmoetingen ervaren. Dit zorgde voor veel zichtbaarheid van MDT.

¹ Het MDT-prooflabel is in 2024 afgerond, zie hoofdstuk 3 voor meer informatie.

MDT-organisaties werken zelf ook aan jongerenparticipatie. Sinds 2023 is dit zelfs een subsidievoorwaarde. Trajecten worden zo niet alleen vóór, maar ook dóór en mét jongeren ontwikkeld, bijvoorbeeld via jongerenraden.

Sinds 2024 is jongerenparticipatie tevens een vast onderdeel van de jongerenvragenlijst binnen het doorlopende MDT-onderzoek, zie tabel 1.²

De tabel laat zien dat het voor jongeren belangrijk is om zelf te bepalen wat ze doen in hun MDT-project, wat het belang van jongerenparticipatie benadrukt. Ze krijgen voldoende ruimte om eigen keuzes te maken, en het blijkt dat veel jongeren zich gestimuleerd voelen door het project zelf. Dit komt doordat de begeleiders hun best doen om jongeren actief mee te laten denken. De meeste jongeren voelen zich gehoord: ze kunnen hun ideeën delen en weten wat er met die ideeën gebeurt, wat hun motivatie om te participeren vergroot.

	2024
Jongeren die het belangrijk vinden om zelf te mogen bepalen wat ze in hun MDT doen	87%
Jongeren die zelf mogen bepalen wat ze doen in hun MDT	82%
Jongeren die vinden dat de begeleiders hun best doen om jongeren te laten meedenken	86%
Jongeren die ideeën voor het programma kunnen laten weten aan de begeleiders	84%
Jongeren die vinden dat de begeleiders hun ideeën net zo belangrijk vinden als de eigen ideeën	80%
Jongeren die weten wat de begeleiders vervolgens met hun ideeën gaan doen	72%

TABEL 1 | Jongerenparticipatie

Lerend ontwikkelen

Een kernonderdeel van MDT's werkwijze is continu onderzoeken, leren en ontwikkelen. Dankzij deze evidence informed aanpak speelt MDT in op veranderende behoeften en omstandigheden van jongeren, het netwerk en de samenleving. Doorlopend evaluatie- en impactonderzoek vormt de basis. Hoofdstuk 3 gaat hier dieper op in.



² De vragen over jongerenparticipatie zijn medio mei 2024 toegevoegd. Deze resultaten betreffen dus alleen de periode medio mei t/m eind 2024. Voor een uitgebreider overzicht van de analyses en resultaten, zie de onderzoeksrapportage 2024.

2

EINDSTAND OP DE VIJF AMBITIES

Tussen 2022 en 2024 is MDT flink gegroeid in het aantal projecten, betrokken organisaties, deelnemende jongeren en aanbod van MDT-trajecten. Er zijn grote stappen gezet richting een landelijk dekkend netwerk, zodat alle jongeren tussen de 12 en 30 jaar in hun eigen omgeving een MDT kunnen volgen die aansluit bij hun interesses, behoeften en levensfase. Daarnaast zijn verschillende acties ondernomen om MDT duurzaam in de samenleving te verankeren.

In het regeerakkoord van 2021 kreeg MDT de opdracht om flink op te schalen. Vijf ambities werden geformuleerd:



- 1 Vergroten van de bekendheid**
- 2 Vergroten van het aanbod**
- 3 Vergroten van het aantal deelnemers**
- 4 Realiseren van een landelijk dekkend netwerk**
- 5 Uitbreiding van het netwerk**

Hieronder volgt een toelichting op de gerealiseerde resultaten in de periode 2022-2024.

2.1

VERGROTEN VAN DE BEKENDHEID

Om de doelen van MDT te realiseren, is het essentieel dat MDT landelijk bekend is. Hierdoor kan het groeien, blijft het aantrekkelijk voor potentiële deelnemers en wordt het duurzaam ingebed.

MDT heeft verschillende grootschalige communicatieacties uitgevoerd, zowel on- als offline, om de bekendheid en populariteit te bevorderen. Hierbij is nauw samengewerkt met het MDT-netwerk, inclusief jongeren die zelf een MDT hebben gevolgd. Er zijn flinke stappen gezet om MDT in Nederland breder bekend te maken, zowel onder jongeren, docenten, maatschappelijke organisaties, bedrijven als gemeenten.

2.1.1

Bereik

Door een constante stroom aan verhalen over de impact van MDT en grootschalige communicatieacties, werden in 2023 meer dan 900.000 jongeren en 125.000 professionals – werkzaam bij maatschappelijke organisaties, scholen, gemeenten en bedrijven – effectief bereikt. In 2024 bereikte MDT meer dan 250.000 jongeren en 55.000 professionals.

In 2024 bereikte MDT naar schatting meer dan 2,5 miljoen mensen via free publicity rondom de MDT Luisterhuisjestour en de fysieke aanwezigheid van de luisterhuisjes op stations door het hele land.

Het doel van 2023 om 300.000 jongeren en 60.000 professionals te bereiken werd ruimschoots behaald. In 2024 verschoof de focus, na de opdracht uit het hoofdlijnenakkoord om de OCW-subsidie voor MDT af te bouwen, van opschaling naar afbouw, overdragen en verduurzamen. Hierdoor werden er in de tweede helft van 2024 minder communicatieacties uitgevoerd dan gepland, waardoor het bereik in dat jaar lager uitviel.



2.1.2 De aanpak

De communicatieaanpak zorgde ervoor dat veel nieuwe organisaties zich aansloten bij MDT. Door meer te focussen op subsidiecommunicatie steeg het aantal subsidieaanvragen in 2024 aanzienlijk.

Jongeren die een MDT-traject hebben gevolgd, speelden ook een actieve rol in de communicatie. Zij waren de gezichten van de twee landelijke tours die zowel on- als offline een groot bereik genereerden. Meer dan 100 scholen openden hun deuren voor MDT on Tour, waarbij docenten en leerlingen/studenten enthousiast werden gemaakt over MDT. Daarnaast trok de MDT Luisterhuisjestour door het land, waardoor MDT als verbindend programma steeds breder werd gedragen. De media besteedden regelmatig aandacht aan MDT.

2.1.3 MDT on Tour

MDT on Tour bezocht meer dan 130 onderwijsinstellingen (vo, mbo, hbo en wo) door heel Nederland. Samen met oud-deelnemers werd een interactief programma verzorgd, waarin jongeren ervaringsverhalen hoorden, hun talenten ontdekten via workshops en challenges, en leerden hoe zij op hun eigen manier impact kunnen maken. Ze ervoeren hoe het is om iets voor een ander en/of de samenleving te doen. Ook maakten jongeren en onderwijsprofessionals direct kennis met lokale MDT-organisaties waarbij ze zich aan konden sluiten.

2.1.4 MDT Luisterhuisjestour

In 2024 reisde een jongerenteam door Nederland met de MDT Luisterhuisjestour. Ze maakten MDT bekend en stimuleerden waardevolle face-to-face ontmoetingen. De tour, georganiseerd in samenwerking met NS, MIND Us en Luister Eens, bracht de Luisterhuisjes naar Eindhoven, Breda, Apeldoorn, Maarssen, Utrecht, Arnhem, Den Haag, Nieuwegein, Almelo, Emmen, Leeuwarden, Amsterdam, Groningen en Almere.

2.2

VERGROTEN VAN HET AANBOD

Tussen 2022 en 2024 lag de focus op het vergroten van het aanbod van MDT-trajecten, zodat meer jongeren, zowel in Europees als Caribisch Nederland, in hun eigen omgeving een MDT konden volgen. Het doel was om jaarlijks gemiddeld 110.000 trajecten te honoreren en aan te bieden via de reguliere subsidieronde. Daarnaast werden MDT-kort regelingen geopend om maatschappelijke organisaties, gemeenten en onderwijsinstellingen op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met MDT.

2.2.1 MDT-subsidierondes (DUS-I)

Tussen 2022 en 2024 zijn met de opengestelde (reguliere) subsidierondes ongeveer 300 projecten en ca. 302.000 trajecten gehonoreerd, inclusief de subsidieronde MDT 2024.

Met de rondes vanaf 2022 is de groei van MDT goed zichtbaar geworden. In de regeling van 2022 (5a) werden 71 projecten gehonoreerd, waarmee ongeveer 100.000

jongeren aan een MDT konden beginnen. De meeste van deze projecten zijn in 2023 gestart. In 2023 werden 121 projecten gehonoreerd, waardoor ongeveer 105.000 jongeren aan een MDT begonnen. De meeste van deze projecten zijn in 2024 van start gegaan. In februari 2024 werd opnieuw een subsidieronde opengesteld, met 220 aanvragen en 107 gehonoreerde projecten en ongeveer 100.000 MDT-trajecten. De meeste van deze projecten starten in 2025.

In 2024 groeide het aantal nieuwe MDT-organisaties aanzienlijk; van de 107 gehonoreerde projecten zijn er 61 toegekend aan nieuwe penvoerders.

De subsidieregeling van 2024 was overtekend, wat betekende dat het subsidieplafond van 150 miljoen werd overschreden. Als gevolg hiervan is een evenredige korting van 11% toegepast op alle toegekende projecten. Deze projecten hadden de mogelijkheid om hun trajectaantallen te wijzigen, hun uitvoering aan te passen

Afgeronde en actieve MDT-projecten per 31-12-2024			
Subsidieronde	Periode actief van-tot	Aantal projecten afgerond	Aantal projecten actief
1	Aug 2018 - Jan 2021	41	41
2	Jan 2019 - Mei 2022	34	34
3	Nov 2019 - Mrt 2023	12	12
4a	Feb 2020 - Dec 2023	27	
4b	Dec 2020 - Jan 2024	50	
4c	Dec 2021 - Okt 2024***	53	17
5a	Sep 2022 - Dec 2025		69*
2023	Dec 2023 - Mrt 2027		119**
2024	Jan 2025 - 2028	107 (starten in 2025)	

TABEL 2 | Afgeronde en actieve MDT-projecten

* Van de 71 gehonoreerde projecten hebben 2 projecten zich teruggetrokken.

** Na toekenning heeft 1 project zich teruggetrokken en is 1 project gestopt. Van de 121 gehonoreerde projecten zijn dus 120 projecten van start gegaan en zijn momenteel 119 projecten actief.

*** Een aantal projecten van subsidieronde 4c hebben een budgetneutrale verlening gekregen vanuit subsidieuitvoerder ZonMW en zijn dus toegestaan om een langere periode door te gaan.

2.2.2 MDT-kort (ZonMw)

Met MDT-kort maken maatschappelijke organisaties, gemeenten en onderwijsinstellingen op een laagdrempelige manier kennis met MDT. Binnen deze experimentele variant volgen jongeren een kortlopend MDT-traject van 30-50 uur in maximaal 12 weken.

De regeling werd in 2023 opengesteld voor onderwijs en gemeenten. Door de positieve resultaten werd de regeling in 2024 ook beschikbaar voor maatschappelijke organisaties. De ronde in 2024 leidde tot een grote variëteit aan nieuwe projecten, namelijk 240, die samen goed waren voor een beoogd aantal van bijna 21.000 jongeren.

In deze rondes boden in totaal 229 onderwijsinstellingen, 55 gemeenten en 117 maatschappelijke organisaties een MDT-kort project aan. Zie voor meer cijfers de tabel hieronder.

	Totaal aantal projecten	Aantal actieve projecten	Aantal afgeronde projecten	Aantal beoogde jongeren	Aantal afgeronde jongeren
Ronde 1	163		163		14.132
Onderwijs	123		123		11.584
Gemeente	40		40		2.548
Ronde 2	238	77	161	20.550	
Onderwijs	106	47	59	11.675	
Gemeente	15	3	12	905	
Maatschappelijke Organisaties	117	27	90	7.970	

TABEL 3 | MDT-kort subsidieregelingen

2.2.3 Caribisch Nederland

Ook in Caribisch Nederland (Bonaire, St. Eustatius en Saba) heeft MDT zich ontwikkeld tot een waardevol programma. Dit gebeurde vaak vooruitlopend op lokaal en rijksbeleid dat nog in ontwikkeling was. MDT is inmiddels geïntegreerd in lokaal jeugdbeleid, welvaartsprogramma's en bestuurlijke afspraken, en er zijn diverse koppelingen gelegd met andere beleidsinitiatieven zoals jongerenraden, jongerenwerk, sport, cultuur, burgerschap (ProDemos), doorstroming, aansluiting op de arbeidsmarkt en toekomstoriëntatie.

Met de komst van MDT in Caribisch Nederland wordt gewerkt aan het opbouwen van samenwerkingsverbanden waarin jongeren, ouders, sleutelfiguren, bedrijven, scholen, maatschappelijke organisaties en beleidsbepalers actief betrokken zijn. Het MDT-werkveld uit Europees Nederland ondersteunt deze ontwikkeling met kennis en expertise. Zo werken we naar een situatie toe waarin Caribische jongeren dezelfde kansen krijgen als hun leeftijdsgenoten in Europees Nederland, en het werkveld en de beleidsmakers in Caribisch Nederland expertise opbouwen over jongerenparticipatie.

2.3

VERGROTEN VAN HET AANTAL DEELNEMERS

Tussen 2022 en 2024 lag de focus op het vergroten van het bereik onder jongeren, met als doel zoveel mogelijk jongeren te betrekken bij MDT. Hieronder staan de cijfers over het totale aantal bereikte deelnemers, evenals enkele kenmerken van deze deelnemers.

2.3.1 Aantal deelnemers

Eind 2024 heeft het aantal MDT-deelnemers binnen de reguliere rondes de 190.000 bereikt, bijna gelijk aan het beoogde doel van 200.000. Het aantal afgeronde trajecten komt eind 2024 uit op 141.000. Tussen 2022 en 2024 werden ruim 125.000 deelnemers bereikt en werden ongeveer 101.000 trajecten succesvol afgerond.

In onderstaande tabel wordt de voortgang van de deelnemersaantallen per subsidieronde weergegeven, inclusief de proeftuinen (1 t/m 3) en reguliere subsidieregelingen (4a t/m 2024).



Totaal aantal beoogde trajecten, gestarte deelnemers en deelnemers die MDT-traject hebben afgerond per 31-12-2024*

Subsidieronde	Aantal beoogde trajecten	Aantal deelnemers gestart	Aantal deelnemers afgerond
1	12.371	12.222	12.222
2	5.697	4.254	4.254
3	2.220	1.178	1.178
4a	19.756	22.037	18.290
4b	23.543	23.082	18.616
4c**	34.884	34.808	25.556
5a	98.835	64.577	46.355
2023	104.744	27.236	14.848
2024***	100.000		

TABEL 4 | Deelnemersaantallen per subsidieronde

- * Deze cijfers betreffen de reguliere subsidierondes vanuit ZonMW en DUS-I (alle trajectvarianten: basis, plus, extra, intensief). MDT-kort is hierbij niet meegerekend
- ** Vanaf subsidieronde 4c, 5a en 2023 zijn er (nog) lopende/actieve projecten. De aantallen deelnemers (gestart en afgerond) voor deze rondes zullen de komende jaren dus nog verder toenemen.
- *** Het aantal deelnemers vanuit subsidieronde 2024 is bij oplevering van deze data (Q4 2024) nog niet inzichtelijk aangezien de MDT2024 projecten in december 2024 zijn toegekend. Inmiddels zijn er wel een aantal 2024 projecten gestart.

2.3.2 Deelnemers in beeld

MDT heeft cijfers over de kenmerken van MDT-deelnemers³. Hieronder is een impressie weergegeven. De cijfers van de projecten uit de subsidieregeling 2024 zijn niet opgenomen, omdat deze pas in 2025 van start zijn gegaan.

- Ongeveer 60% van de deelnemende jongeren is tussen de 15-22 jaar oud.
- De verdeling over verschillende schoolsoorten is redelijk vergelijkbaar met de verdeling onder alle jongeren in Nederland, waardoor MDT jongeren van diverse opleidingsniveaus bereikt.
- Circa de helft (53%) van alle lopende MDT-projecten van de subsidieregeling 2022 (5a) en 2023 richt zich op jongeren in een minder kansrijke positie.
- Meer dan de helft hiervan (30%) richt zich specifiek op één of meerdere van deze groepen. Het overige deel van de projecten (23%) trekt een diverse groep aan, zowel jongeren in een minder kansrijke positie als daarbuiten.

³ De cijfers van de projecten uit de subsidieregeling 2024 zijn niet opgenomen, omdat deze pas in 2025 van start zijn gegaan.

- De grootste groepen jongeren in een minder kansrijke positie zijn statushouders/vluchtelingen (bijna 30%), jongeren zonder startkwalificatie (ruim 10%), en jongeren met een (arbeids-)beperking (10%).

- MDT bereikt jongeren die zich zonder deelname aan MDT waarschijnlijk niet vrijwillig zouden inzetten. In 2024 geeft 68% van de jongeren aan dat zij zich waarschijnlijk niet vrijwillig zouden hebben ingezet als zij niet aan MDT hadden deelgenomen.

- 52% van de deelnemende jongeren weet door MDT beter wat die leuk vindt en 55% weet door MDT beter wat die kan. 51% heeft mensen ontmoet die hen kunnen helpen bij hun toekomst.

2.4

REALISEREN VAN EEN LANDELIJK DEKKEND NETWERK

MDT werkt aan een landelijk netwerk dat vraag en aanbod samenbrengt. Aan de ene kant stimuleert MDT jongeren om deel te nemen, terwijl aan de andere kant wordt gezorgd voor een breed en passend aanbod van MDT-projecten. Om ervoor te zorgen dat jongeren overal in Nederland een MDT-traject kunnen volgen, is het belangrijk dat er in elke regio voldoende mogelijkheden zijn. In gebieden waar het aanbod nog beperkt is, ligt de focus op het uitbreiden van het aantal projecten.

2.4.1

Regionaal samenwerkingsverband

In 2023 zijn regionale samenwerkingsverbanden gevormd om een landelijk dekkend MDT-netwerk op te zetten en het aanbod voor jongeren te vergroten. Sindsdien zijn 19 MDT-regio's operationeel. Regiofacilitatoren, voorgedragen door regionale partners, stimuleren de samenwerking en fungeren als schakel met het landelijk team MDT. Binnen de regio's wordt actief kennis en informatie gedeeld en samengewerkt op verschillende thema's. Betrokken partijen zijn onder andere maatschappelijke organisaties, bedrijven, fondsen, gemeenten en onderwijsinstellingen. Samen zorgen zij voor passende MDT-trajecten, afgestemd op de interesses, behoeften en levensfase van jongeren. Daarnaast zijn stappen gezet om MDT duurzaam in de regio te verankeren.

In 2023 en 2024 werkte elk regionaal samenwerkingsverband aan:

- Een dekkend, toegankelijk en divers aanbod voor alle jongeren in de regio.
- Een toename van het aantal deelnemende jongeren en organisaties.
- Snelle, slagkrachtige inzet rondom maatschappelijk urgente ontwikkelingen.
- Duurzame inbedding van MDT in het beleid van onderwijs, gemeenten, maatschappelijke organisaties, fondsen en bedrijven.
- De opbouw van een betekenisvol MDT-netwerk.

2.4.2

Regionaal samenwerkingsverband

In meerdere regio's is de dekking van MDT vergroot door de inzet van regiofacilitatoren en regionale samenwerkingsverbanden. Hoewel sommige regio's nog achterlopen, is er de afgelopen jaren veel gedaan om deze achterstanden in te halen. Ten opzichte van 2022 is het aanbod van MDT-trajecten toegenomen, met name in de MDT-regio's Zuid-Holland Midden, Groot-Amsterdam en Overijssel Twente is een grote toename te zien. Ook in de regio's Overijssel IJsselland en Noord-Holland boven Noordzeekanaal was de groei bovengemiddeld.

MDT IS MET RUIM 1300 PROJECTBESTEMMINGEN* ACTIEF IN ALLE 19 MDT-REGIO'S

Onderstaande illustratie laat zien hoe de actieve projecten in 2024 over de 19 MDT-regio's verspreid zijn.



FIGUUR 1 | MDT is met ruim 1300 projectbestemmingen actief in alle MDT-19 regio's

* In de regio's waar minder projectenbestemmingen beschikbaar zijn wonen naar verhouding ook minder jongeren dan in regio's waar meer projectenbestemmingen worden aangeboden. De verdeling is van de over het jaar 2024 actieve MDT-projecten (zowel regulier als MDT-kort). Een project is vaak in meerdere regio's actief, daardoor is het aantal projectbestemmingen groter dan het aantal actieve projecten over 2024. Ten opzichte van het jaar 2023, zijn meer projectenbestemmingen beschikbaar, dit komt voornamelijk door de start van subsidieregeling 2023.

2.5

UITBREIDING MDT-NETWERK

De afgelopen periode lag de focus op het uitbreiden van het MDT-netwerk. Er werd volop gewerkt aan het aangaan en versterken van samenwerkingen met partners uit het bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke organisaties.

In 2024 waren ruim 255 partnerschappen, 2200 formele samenwerkingspartners⁴ en een groot aantal informele partners actief. Deze groei werd gerealiseerd door subsidierondes in 2022-2024, inclusief de MDT-kort regelingen, waarmee onderwijsinstellingen, gemeenten en maatschappelijke organisaties subsidie konden aanvragen.

2.5.1 Onderwijs

Met MDT versterken we de schoolloopbaan en arbeidsmarktpositie van jongeren. Sinds de start van MDT zijn steeds meer scholen in het vo, mbo en ho actief betrokken. Deze scholen zijn belangrijke partners voor MDT. Meer dan de helft van de jongeren die deelnemen aan MDT, komt via school in aanraking met het programma. Onderwijsprofessionals beschouwen MDT als een waardevolle aanvulling op onderwijsdoelen zoals loopbaanoriëntatie- en begeleiding (LOB) en burgerschap. MDT biedt ook kansen om voortijdig schoolverlaten te voorkomen of jongeren zonder startkwalificatie weer naar school of werk te begeleiden.

In de afgelopen periode zijn verschillende acties ondernomen om de verbinding tussen MDT en het onderwijs te versterken. In samenspraak met het onderwijsveld is een aanpak ontwikkeld volgens deze drie richtlijnen:

1. Het vergroten van de bekendheid van MDT
2. Laagdrempelig kennismaken met MDT
3. Goede informatie en ondersteuning bieden

Hierdoor zijn meer scholen gaan deelnemen aan MDT. Tussen 2022 en 2024 heeft MDT on Tour meer dan 130 scholen en onderwijssementen door het hele land bezocht.

Daarnaast zijn speciaal voor het onderwijs twee MDT-kort subsidieregelingen opgezet, waardoor 254 schoollocaties konden experimenteren met MDT als verrijking van het schoolprogramma. Ook is bij ongeveer 60% van de MDT-projecten - binnen de reguliere subsidierегeling - het onderwijs als partner of penvoerder betrokken.

MDT als aanvulling op burgerschapsonderwijs en vsv-beleid

In 2022 werd, op initiatief van de ChristenUnie en het CDA, gevraagd om een plan te ontwikkelen ter ondersteuning van scholen bij het aanvraagproces voor MDT. Naar aanleiding van een [onderzoek](#) naar die ondersteuningsbehoefte, werden Expertisepunt LOB en Expertisepunt Burgerschap gevraagd om een landelijk ondersteuningsplatform op te zetten. Vanaf maart 2024 kunnen scholen en MDT-organisaties hier terecht voor praktische handreikingen, tips en regionale uitwisseling van kennis en ervaring.

Dit sluit aan bij de [Werkagenda mbo 2023-2027](#), 'Samen Werken aan Talent', waarin is afgesproken dat het ministerie van OCW en de MBO Raad MDT stimuleren als aanvulling op burgerschapsonderwijs. Expertisepunt Burgerschap ondersteunt scholen die MDT willen toepassen in het onderwijs. Sinds schooljaar 2023-2024 kun-



⁴ Organisaties die zich met een samenwerkingsovereenkomst binden aan de uitvoering van een MDT-project.

nen scholen ook terecht bij een expertteam voor advies over hoe zij MDT kunnen inzetten om onderwijsdoelen, zoals burgerschap en LOB, te versterken. Dit team heeft inmiddels met meer dan 250 scholen gesproken, vaak naar aanleiding van MDT on Tour of MDT-kort.

Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) heeft, in opdracht van het ministerie van OCW en in samenwerking met het onderwijsveld, MDT opgenomen als mogelijke uitingsvorm in de conceptkerndoelen voor burgerschap in de onderbouw van havo/vwo en vmbo. De definitieve kerndoelen worden naar verwachting vóór de zomer van 2025 gepresenteerd. Ook heeft een onafhankelijke expertgroep uit het mbo een [adviesrapport](#) uitgebracht aan het ministerie van OCW over de versterking van burgerschapsonderwijs, waarin MDT wordt genoemd als kans om de praktijk een rol te geven in het instellingsexamen voor burgerschap⁵.

Binnen het Landelijk Actieplan voortijdig schoolverlaten (VSV) worden jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt gestimuleerd om deel te nemen aan MDT. De Wet van school naar duurzaam werk biedt hiervoor kansen. In samenwerking met Expertisepunt LOB, Expertisepunt Burgerschap, Ingrado, Samen voor de Klant en sectorraden worden praktijkvoorbeelden gedeeld. Ook zijn er inspiratiesessies georganiseerd voor doorstroomcoaches en leerplichtambtenaren over MDT binnen regionale VSV-programma's.

Daarnaast biedt het experiment oriëntatiejaar 2024-2028 in het mbo wettelijke ruimte voor (her)oriëntatieprogramma's, waarin MDT een rol kan spelen. Mbo-studenten die uitvallen of nog geen studiekeuze hebben gemaakt, krijgen de kans om tijdens een oriëntatiejaar of tussenjaar aan persoonlijke ontwikkeling te werken en beroepsmogelijkheden te verkennen. Om jongeren en ouders te informeren en inspireren over MDT werden - in samenwerking met het Tussenjaar Kenniscentrum - workshops georganiseerd op landelijke tussenjaarbeurzen.

2.5.2 Gemeenten

Zowel binnen de proeftuinfase, de reguliere regeling als de MDT-kort regeling zijn gemeenten actief betrokken bij MDT-projecten. In de periode 2022-2024 is de samenwerking met gemeenten versterkt om MDT duurzaam in de lokale samenleving te verankeren. Gemeenten kunnen MDT bijvoorbeeld opnemen in het lokale (jeugd)beleid en de sociale basis. Dit maakt MDT toegankelijker voor jongeren en laat zien wat het voor gemeenten kan betekenen. Met MDT-kort kregen gemeenten op een laagdrempelige manier de kans om kennis te maken met MDT en te ervaren hoe ze hiermee beleidsvraagstukken kunnen aanpakken.

Intensieve MDT-variant

Tijdens de proeftuinfase van MDT bleek dat jongeren in een minder kansrijke positie intensievere begeleiding nodig hebben om meer structuur in hun leven aan te brengen. Daarom werd in 2019 de intensieve MDT-variant (minimaal 320 uur in maximaal zes maanden) in proeftuinen geïntroduceerd. In 2021 gingen negen gemeenten hiermee aan de slag, ondersteund door bijeenkomsten met betrokken stakeholders. Na evaluatie en in overleg, met onder andere gemeenten, is besloten om de intensieve variant op te nemen in de reguliere subsidieregeling van 2024. Hierdoor is deze variant nu toegankelijk voor alle MDT-aanbieders.

2.5.3 Maatschappelijke organisaties

Maatschappelijke organisaties zijn afhankelijk van vrijwilligers om hun maatschappelijke doelstellingen te behalen. Het bereiken en behouden van jongeren als vrijwilligers blijft echter een uitdaging. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het informeren, inspireren en faciliteren van deze organisaties om zich aan te sluiten bij MDT, zowel via (online) bijeenkomsten als individuele gesprekken. In 2024 kregen maatschappelijke organisaties ook de mogelijkheid om deel te nemen aan de MDT-kort subsidie om laagdrempelig

⁵ De minister van OCW heeft aangekondigd dat het instellingsexamen voor het onderdeel burgerschap ingaat vanaf studiejaar 2026/2027.

Het blijft voor maatschappelijke organisaties een voortdurende uitdaging om jonge vrijwilligers te vinden, binden en behouden. In samenwerking met het Oranje Fonds, binnen het programma De Verschilmakers, zijn 25 maatschappelijke organisaties drie jaar lang begeleid en ondersteund in hun zoektocht naar manieren om meer jonge vrijwilligers te betrekken en behouden. Via de nieuwsbrief is deze kennis met het MDT-netwerk gedeeld. Ook in begeleidingstrajecten en kennissessies met potentiële aanvragers worden de geleerde lessen gebruikt. Daarnaast communiceert het OranjeFonds zelf de geleerde lessen aan een brede achterban, onder andere via webinars met daarin ex-deelnemers aan het woord. Zo werken we samen aan het creëren van nieuwe generaties vrijwilligers en sociale initiatiefnemers.

2.5.4 Bedrijfsleven

MDT werkt actief aan het financieel toekomstbestendig maken en verduurzamen van MDT in de maatschappij. Samen met partijen zoals Nederland Onderneemt Maatschappelijk, De Maatschappelijke Alliantie, mbo-instellingen, het Oranje Fonds en MDT-organisaties wordt de samenwerking tussen MDT en de overheid, het onderwijs en het bedrijfsleven versterkt.

In samenwerking met Nederland Onderneemt Maatschappelijk, een stichting die het bedrijfsleven verbindt met maatschappelijke projecten, zijn partnerschappen opgezet met brancheorganisaties uit tekortsectoren. Daarnaast wordt Social Return on Investment ingezet als middel om het bedrijfsleven te verbinden en in te zetten als aanvullende bron van co-financiering. In de regio Zaanstreek-Waterland (waar zeven gemeenten onder vallen) is MDT opgenomen in het SROI-beleid, waardoor bedrijven hun SROI-verplichting kunnen invullen door samen te werken met projecten zoals [Local Heroes](#).

Met de Maatschappelijke Alliantie, een organisatie die zich richt op publiek-private samenwerking rondom sociale vraagstukken, werken we samen aan het project Springplank. Dit platform verbindt jongeren, MDT-aanbieders, onderwijsinstellingen en bedrijven. Het doel van Springplank is om jongeren, via de skillsontwikkeling van MDT en begeleiding door een buddy, te helpen bij het vinden van een passende stage of baan. In 2024 is de pilot van Springplank gestart met een aantal Zuid-Hollandse ROC's en MDT-aanbieders, en inmiddels doen al 1.250 jongeren



3

MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

In dit hoofdstuk wordt teruggeblikt op de impact van MDT en de aanvullende (beleids)onderzoeken naar verschillende thema's die tussen 2022 en 2024 zijn uitgevoerd. Enkele business cases bieden inzicht in de maatschappelijke en financiële waarde van verschillende MDT-projecten. Tevens wordt toegelicht hoe MDT de kwaliteit van de projecten waarborgt.

3.1

IMPACT OP DE SAMENLEVING

3.1.1

Maatschappelijke opgaven

MDT-projecten sluiten aan bij de interesses van jongeren en dragen bij aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Tussen 2022 en 2024 lag de focus op vijf thema's waarop MDT aantoonbaar impact heeft gehad. Deze thema's zijn gekozen vanwege hun maatschappelijke urgentie, de bewezen effectiviteit van MDT en hun aansluiting op bestaand beleid.

De thema's zijn tot stand gekomen vanuit verschillende invalshoeken:

- De maatschappelijke vraagstukken eenzaamheid, kansengelijkheid en inburgering & integratie zijn afkomstig uit het coalitieakkoord van Kabinet-Rutte IV (2022).
- Het MDT-jongerenpanel heeft het thema mentale gezondheid ingebracht, omdat jongeren zelf aangeven hier grote behoefte aan te hebben.
- Daarnaast is gebleken dat MDT en de sportwereld gemeenschappelijke doelen delen, zoals het activeren van jongeren en het stimuleren van sociale participatie. Daarom is sport als vijfde thema toegevoegd.

MDT wordt binnen deze thema's als een effectieve aanpak beschouwd, omdat jongeren niet alleen meedenken, maar ook actief bijdragen aan oplossingen. Dit vergroot hun maatschappelijke betrokkenheid en zorgt voor blijvende impact. Tegelijkertijd zetten beleidsmakers MDT steeds vaker in als middel om reguliere beleidsprogramma's vorm te geven.



EENZAAMHEID

MDT zet zich actief in om eenzaamheid te verminderen door verschillende generaties met elkaar in contact te brengen. Daarnaast worden jongeren gestimuleerd vrijwilligerswerk te doen, waardoor nieuwe sociale verbindingen ontstaan.

Als partner van het actieprogramma Eén tegen eenzaamheid van het ministerie van VWS versterkt MDT lokale samenwerkingen en brengt het maatschappelijke organisaties, gemeenten en burgerinitiatieven bijeen. MDT is opgenomen in de toolkit van Eén tegen eenzaamheid, waardoor het aanbod breder wordt verspreid. Inmiddels is 80% van de gemeenten aangesloten bij het programma.

Door tientallen kennissessies en webinars zijn concrete initiatieven ontstaan waarbij MDT-projecten jongeren en ouderen met elkaar verbinden. Deze inspirerende voorbeelden hebben andere regio's aangezet tot actie en het netwerk tegen eenzaamheid verder versterkt.



INBURGERING EN INTEGRATIE

MDT biedt nieuwkomers de mogelijkheid om deel te nemen aan MDT-projecten die taalvaardigheid, sociale netwerken en maatschappelijke participatie bevorderen. Via maatjesprojecten en gerichte initiatieven helpt MDT bij de inburgering.

In samenwerking met het ministerie van SZW is een pilot opgezet voor jongeren uit AZC's, waarin zij via MDT-projecten ondersteuning kregen bij hun integratie in de samenleving. Het succes van MDT-projecten, zoals MDT Wereldmeiden – door het RIVM erkend als een effectieve interventie – onderstreept de positieve impact van MDT op de integratie van nieuwkomers.



KANSENGELIJKHEID

MDT ondersteunt jongeren in een minder kansrijke positie door hen te helpen bij hun ontwikkeling richting werk of onderwijs. De focus ligt onder andere op jongeren met schulden, waarbij MDT samenwerkt met beleidsprogramma's om hen perspectief te bieden.

In Arnhem werd MDT Time of Your Life gelanceerd als onderdeel van het Jongeren Perspectief Fonds. Dit initiatief stelt jongeren in staat via maatschappelijke inzet hun schulden (gedeeltelijk) af te lossen. Het project biedt niet alleen een financiële oplossing, maar helpt jongeren ook bij het opbouwen van een stabiele toekomst. Dankzij deze samenwerking krijgen meerdere jongeren nieuwe kansen en perspectief.



MENTALE GEZONDHEID

MDT zet zich in voor de mentale gezondheid van jongeren door hen een sociaal vangnet te bieden en te ondersteunen bij het versterken van hun veerkracht. Er zijn tools ontwikkeld waarmee jongeren actief in gesprek gaan over hun mentale gezondheid, zowel met elkaar als met hun coaches.

In samenwerking met Afdeling Buitengewone Zaken worden handvatten gecreëerd voor gesprekken over mentale gezondheid. MDT is erkend als een waardevol instrument binnen het programma Mentale Gezondheid van Ons Allemaal van het Ministerie van VWS.



SPORT

MDT betreft jongeren bij sport via projecten die zowel hun fysieke als mentale gezondheid bevorderen. In samenwerking met het Ministerie van VWS en NOC*NSF breidde MDT zijn rol in de sportsector uit door jongeren via verschillende sportprojecten aan actieve deelname te koppelen.

Er werden nieuwe sportgerichte MDT-projecten opgezet, die gericht zijn op het betrekken van jongeren bij sport en het ondersteunen van hun persoonlijke ontwikkeling. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met de gemeente Heerlen, waarbij jongeren via MDT actief deelnemen aan lokale sportinitiatieven. Daarnaast werkten vijf landelijke sportnetwerken in 2024 samen met MDT om de impact en het bereik van sportprojecten verder te vergroten.

3.1.2 Business cases

MDT werkt aan een duurzame maatschappelijke inbedding. Het afgelopen jaar heeft Social Finance NL de maatschappelijke waarde van MDT-projecten in kaart gebracht met [vier business cases](#). Deze geven inzicht in de financiële en sociaal-maatschappelijke voordelen van MDT-projecten voor verschillende stakeholders en dienen als voorbeeld voor de verduurzaming van MDT. Ze vergroten het draagvlak en de bekendheid.

De business cases tonen aan dat alle onderzochte projecten positieve maatschappelijke resultaten opleveren. Daarnaast bieden ze specifieke inzichten die de effectiviteit en impact verder kunnen vergroten.

De resultaten variëren:

- **112 MDT:** Versterkt de mentale veerkracht van jongeren, vermindert schooluitval, verbetert de relatie tussen jongeren en hulpdiensten, bevordert het imago van hulpdiensten en trekt jongeren aan voor sectoren met personeelstekorten. Elke geïnvesteerde euro levert €1,13 aan maatschappelijke waarde op.
- **MDT Set Your Life Goals:** Bevordert het doorlopen van een onderwijstraject, verbetert het loopbaanperspectief en vergroot de maatschappelijke participatie van jongeren in een minder kansrijke positie door sport en coaching. Elke geïnvesteerde euro levert €1,55 aan maatschappelijke waarde op.
- **MDT Tegen Eenzaamheid:** Vermindert eenzaamheid onder ouderen, draagt bij aan betaalbare ouderenzorg, bevordert intergenerationeel contact en verbetert het welzijn van jongeren. Elke geïnvesteerde euro levert €1,61 aan maatschappelijke waarde op.
- **MDT Local Heroes:** Helpt jongeren in een minder kansrijke positie hun zelfkennis te vergroten, zich beter te oriënteren op hun toekomst en vergroot hun kansen op de arbeidsmarkt. Elke geïnvesteerde euro levert €3,76 aan maatschappelijke waarde op.

De business cases werden in het najaar van 2024 in de vorm van factsheets gedeeld met het MDT-netwerk en externe partijen. De betrokken MDT-projecten gebruiken de business cases in hun communicatie naar stakeholders en financiers.

3.2

ONDERZOEK EN KWALITEIT

3.2.1

Onderzoek

Een belangrijk aspect van de MDT-werkwijze is het voortdurende proces van onderzoeken, leren en verbeteren. Dit stelt MDT in staat snel in te spelen op veranderende behoeften en omstandigheden van jongeren, hun netwerk en de maatschappij.

MDT verzamelt gegevens van zowel jongeren als MDT-organisaties via een doorlopend evaluatieonderzoek. Deze informatie wordt gebruikt om het programma continu te verbeteren. Tegelijkertijd krijgen organisaties meer inzicht in de ervaringen van jongeren, waardoor ze hun projecten beter kunnen afstemmen op de wensen en behoeften van de doelgroep.

Het evaluatieonderzoek maakt het ook mogelijk de impact van MDT in kaart te brengen. De cijfers tonen aan dat MDT in 2024 opnieuw voldoet aan de eerder vastgestelde streefwaarden voor de hoofddoelstellingen. Ondanks de groei en uitbreiding van MDT worden de streefwaarden voor alle drie de pijlers ruimschoots behaald.

	Streefwaarde	2024	2023	2022
Iets doen voor een ander/de samenleving	85%			
'Ik vind het belangrijk iets te doen voor een ander'		94%	95%	93%
Talentontwikkeling	60%			
'Ik leerde veel'		63%	60%	68%
'Ik ontwikkelde mijn vaardigheden'		64%	62%	60%
Betekenisvolle ontmoetingen	70%			
'Tijdens mijn MDT-project ging ik om met mensen met een andere leeftijd, afkomst of opleidingsniveau'		95%	93%	93%

Tabel 5 | Resultaten MDT-pijlers periode 2022-2024 en streefwaarden

Uitstroom MDT

Onderstaande cijfers laten zien welke stappen jongeren zetten na hun MDT-traject, op basis van gegevens van jongeren die tussen 2022 en 2024 aan een MDT hebben deelgenomen⁶.

	2024	2023	2022
Door MDT heb ik een baan gevonden	8% ⁷	3%	5%
– Bij het MDT project	3%	–	–
– Bij een andere organisatie	5%	–	–
Door MDT ga ik een opleiding volgen	12%	7%	9%
Door MDT ga ik vrijwilligerswerk doen	15%	11%	13%
Door MDT heb ik een stage gevonden	9%	7%	6%

Tabel 6 | Uitstroom MDT

Impactmanagementprogramma

In 2024 is het impactmanagementprogramma, in samenwerking met het Impact Centre Erasmus, voortgezet en zijn de impacttrainingen en inloopspreekuren voor MDT-projecten van start gegaan. Dit programma helpt MDT-projecten beter inzicht te krijgen in de impact van hun werk, zodat ze kunnen leren, verbeteren en uiteindelijk meer impact kunnen genereren voor jongeren en de samenleving.

In de loop van 2024 is het aantal aanmeldingen voor de bijbehorende impacttrainingen gestegen, wat aantoont dat steeds meer projecten actief gebruik maken van het programma en zich in de komende jaren verder ontwikkelen naar impactgericht werken.

Impactanalyse subsidieregeling

In 2024 voerde Impact Centre Erasmus een onderzoek uit naar het niveau van impactmanagement van de MDT-projecten van subsidieregeling 2023. Het doel van dit onderzoek was inzicht te krijgen in de doelen van de projecten, de activiteiten die zij daarvoor ondernemen en hoe ze impact verwachten te maken.

⁶ Voor sommige indicatoren zijn er geen cijfers beschikbaar over 2022 en 2023, omdat deze toen nog niet werden uitgevraagd via de MDT-jongerenvragenlijst.

⁷ Het percentage is in 2024 hoger dan in voorgaande jaren, doordat de vraagstelling specifiekere is gemaakt om verdiepende inzichten te krijgen. Voor verdere toelichting over de toename in het percentage zie de onderzoeksrapportage 2024.

Dit biedt belangrijke ontwikkelpunten voor toekomstige subsidieregelingen, verbeteringen in impactmanagement en inzichten voor het landelijk team MDT. Het onderzoek toont aan dat de meeste projecten zich nog in de beginfase van impactgericht werken bevinden en baat hebben bij de ondersteuning van het impactmanagementprogramma.

Aanvullende beleidsonderzoeken 2024

In het laatste jaar van de kabinetsperiode 2022-2024 zijn verschillende beleidsonderzoeken uitgevoerd. Hieronder worden de belangrijkste bevindingen toegelicht. In de Onderzoeksrapportage 2024 is een volledig overzicht te vinden.



Mentale druk

Afdeling Buitengewone Zaken heeft onderzocht hoe MDT kan inspelen op de mentale druk die jongeren ervaren. Het onderzoek liet zien dat jongeren dit onderwerp moeilijk bespreekbaar vinden, niet altijd begrijpen waar de druk vandaan komt en behoefte hebben aan een veilige omgeving waarin zij zich gehoord voelen.

Op basis van deze bevindingen is een toolkit ontwikkeld die MDT-organisaties ondersteunt bij het bespreekbaar maken van mentale druk onder jongeren. Bekijk de [toolkit](#) voor meer informatie en handige tools.



MDT als participatiebevorderend beleidsinstrument

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) heeft, in het kader van hoe participatie bevorderend beleid in verschillende levensfasen van burgers landt, onderzoek gedaan naar MDT. Uit dat onderzoek blijkt dat jongeren de doelen van MDT ondersteunen en de inspraak die zij hebben in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van het programma zeer waarderen.

MDT biedt jongeren de ruimte hun talenten te ontwikkelen en zich maatschappelijk in te zetten op een manier die aansluit bij hun eigen (vaak professionele) behoeften in een niet-competitieve context. Door ontmoetingen en maatschappelijke participatie draagt MDT bij aan de persoonlijke ontwikkeling van jongeren, waardoor zij beter worden voorbereid op de arbeidsmarkt en de samenleving.



Sociale cohesie

Het onderzoeksbureau Labyrinth Onderzoek & Advies heeft de impact van MDT op sociale cohesie onderzocht. Het onderzoek toont aan dat MDT een positief effect heeft op sociale cohesie. Het biedt jongeren de kans buiten hun comfortzone sociale vaardigheden te ontwikkelen in een omgeving zonder prestatiedruk. Dit versterkt hun zelfvertrouwen en maakt het makkelijker contacten te leggen. Zie [hier](#) het rapport voor meer informatie over het onderzoek.



Integratie van MDT in het onderwijs

Het onderzoeksbureau Oberon heeft de verbinding tussen MDT en het onderwijs in kaart gebracht. Meer dan de helft van de MDT-projecten werkt samen met één of meerdere onderwijsinstellingen, vaak op het gebied van burger-schapsonderwijs en loopbaanoriëntatie. De belangrijkste voorwaarden voor een duurzame samenwerking zijn: eigenaarschap binnen onderwijsteams, verankering van MDT in het curriculum, structurele financiering vanuit de overheid en langdurige samenwerking met maatschappelijke organisaties. Zie [hier](#) de onderzoeksrapportage voor meer informatie.

3.2.2

Kwaliteit

MDT richt zich op het versterken van jongeren en het opbouwen van een krachtigere samenleving. Om dit effectief te realiseren, is het essentieel de kwaliteit van MDT te waarborgen. Daarom helpt MDT organisaties inzicht te krijgen in de kwaliteit van hun projecten en worden zij aangemoedigd deze te verbeteren.

MDT bevordert een ontwikkelgerichte houding binnen organisaties, zodat voortdurend wordt doorgeleerd en -ontwikkeld. De kwaliteitsvisie is de afgelopen jaren verder verduidelijkt en aangescherpt, en de kwaliteit wordt nu zichtbaar gemaakt met het MDT-prooflabel.

MDT-prooflabel

MDT wil elke jongere een MDT-traject van hoge kwaliteit bieden. Daarom werd in 2022 het MDT-prooflabel geïntroduceerd. Dit label is ontwikkeld in samenwerking met jongeren, MDT-projectleiders, netwerkpartners en experts op het gebied van kwaliteit en certificering.

Samen hebben zij normen en instrumenten ontwikkeld die onder andere kijken naar de organisatie van het project, de begeleiding van jongeren en de opbouw van een betekenisvol MDT-netwerk. Het doel is om de kwaliteit van MDT-projecten inzichtelijk te maken en een lerende cultuur binnen het netwerk te bevorderen.

Om dit te realiseren, is een pool van praktijkonderzoekers opgericht, bestaande uit jongeren die zelf een MDT-traject hebben gevolgd en professionals uit de MDT-organisaties. In totaal hebben 50 praktijkonderzoekers, waaronder 26 jongeren, deelgenomen. Tijdens de pilot konden MDT-organisaties een werkbezoek aanvragen om het MDT-prooflabel te verkrijgen. Na de pilot werd het prooflabel vanaf 2022 opgenomen in de subsidievoorwaarden van de MDT-subsidieregeling.



In 2024 heeft MDT alle MDT-organisaties uit de regeling 2022 bezocht, wat resulteerde in 44 werkbezoeken. Tussen 2022 en 2024 vonden in totaal 80 werkbezoeken plaats. 64 van deze organisaties behaalden direct het MDT-proofof-label. Organisaties die het label niet behaalden, kregen de kans ontwikkelpunten aan te pakken en binnen zes maanden opnieuw te worden beoordeeld. Vijf organisaties behaalden na aanvullend onderzoek alsnog het label.

De sterke groei van het aantal toegekende MDT-projecten betekende ook dat meer MDT-organisaties het proofof-label zouden gaan aanvragen. Om dit instrument voor deze MDT-projecten en toekomstige projecten uit opvolgende regelingen beschikbaar te houden, zou, mede vanwege de zorgvuldige en tijdsintensieve aanpak, een forse extra inzet van tijd en capaciteit vereist zijn. Dit, in combinatie met het besluit de OCW-subsidie voor MDT af te schaffen, heeft geleid tot het besluit niet door te gaan met het instrument proofof-label. De geleerde lessen worden nu verwerkt in de kwaliteitsvisie en bijbehorende toekomstige kwaliteitsaanpak van MDT.

Kwaliteitsvisie

De groei van MDT vraagt extra aandacht voor de kwaliteit van de verschillende projecten en trajecten. Iedere jongere moet kunnen deelnemen aan een kwalitatief hoogwaardig MDT-traject. Daarom is in 2023 de visie van MDT op de drie pijlers herzien en verduidelijkt, zodat het netwerk duidelijke richtlijnen heeft. In 2024 werd, in samenwerking met het netwerk, jongeren en het landelijk team MDT, een bredere kwaliteitsvisie ontwikkeld. Naast de drie pijlers zijn vijf aanvullende kwaliteitselementen⁸ vastgesteld, die vanaf 2024 in elk MDT-project moeten terugkomen.

Daarnaast zijn de afgelopen jaren extra onderzoeken uitgevoerd naar de drie pijlers en de kwaliteit van MDT. Zo is er een spel ontwikkeld om MDT-organisaties te ondersteunen bij het faciliteren van betekenisvolle ontmoetingen, en heeft MDT werkzame elementen gedeeld met het netwerk. Op basis van de vernieuwde kwaliteitsvisie zijn de onderzoeksindicatoren waar nodig aangescherpt, zodat MDT in de komende jaren goed zicht houdt op de kwaliteit van de projecten.



⁸ De vijf aanvullende kwaliteitselementen zijn: jongerenparticipatie, begeleiding van jongeren, divers en passend aanbod, inzicht in de impact en samenwerking en expertise.

MDT-RAPPORT 2022-2024

APRIL 2025

